

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

479. Qualiter obveniat illis per consuetudinem vel præscriptionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

in præscriptione non proſit. *l. nunquam. de uſucap. neque manifeſtus error juris cum bona fide conſiſtere poſſit; qui enim contra jura mereatur, bonam fidem non habere præſumitur. reg. juris 22. in 6. Pirh. n. 151. Quod ipſum tamen limitat Rebuff. de decim. c. 3. n. 91. apud Engels cit. n. 20. ita ut illi, qui receperunt decimas de manu laici, quamdiu vivunt, nequeant præſcribere; eorum tamen ſucceſſores in bona fide exiſtentes, ſaltem tempore immemoriali, id poſſint. Neque in dignitate vel beneficio ſucceſſori noceat mala fides Anteceſſoris; quia non ab ipſo, ſed à ſuperioris inſtitutione cauſam habet juxta Gl. in c. curam. de jurepat. in fine. videturque ipſe titulus ſucceſſionis in dignitate vel beneficio (ex quo beneficiatus vel Prælatus plerumque etiam ſub juramento tenetur deſeudere, ſeu conſervare jura ſuæ eccleſiæ vel beneficii) ſicut eſt juſtus ad poſſeſſionem talium decimarum (ſuppoſito quòd aliunde neſciatur vitioſa) adipiendam vel retinendam; ita etiam ſufficiens ad præſcriptionem ordinarii temporis, nempe 40. annorum, adeòque immemoriale tempus non requiratur. Inſuper Clericus, qui illud à laico recipit, committit ſacrilegium; cum rem ſacram ſine legitima auctoritate uturpet. *cir. c. dudum. Abb. ibid. & eſt ipſo jure excommunicatus juxta c. generalis. de elect. Pirh. ibid.**

5. Sed neque laicus jus decimandi abſtractum à titulo ſpirituale, ſeu acceptum prout à laico poſſideri poteſt, concedere illud poteſt; dum illud injuſtè obtinuit. *c. prohibemus. h. t. Pirh. n. 143. citans Covar. l. 1. c. 17. n. 5. Suar. cit. c. 26. n. 7. quia nemo poteſt plus juris in alterum transferre, quàm ſibi competeat. reg. juris 79. in 6. injuſtè autem poſſidenti nullum in decimis jus erat.*

Quæſtio 479. Qualiter obveniat dictum jus Eccleſiaſticis per conſuetudinem, & præſcriptionem?

1. **R**espondeo ad primum: poſſunt per conſuetudinem decimæ uni eccleſiæ aliàs debita alteri adſcribi & ſolvi. *c. cum ſint. & c. ad Apoſtolica. de decim. Barb. loc. cit. §. 3. n. 68. citans Covar. l. 1. c. 17. n. 8. Guttier. practic. qq. l. 1. q. 17. n. 2. & 5. Fag. ad prac. §. l. 3. c. 1. n. 4. Sic per conſuetudinem induci poteſt, ut eccleſia aliqua, monaſterium, vel perſona eccleſiaſtica jus acquirat percipiendi decimas ex prædiis intra alienam parochiam ſitis, quæ aliàs jure communi ad iſtam eccleſiam parochialem pertinent. Pirh. num. 126. citans Suar. l. 1. c. 22. num. 1. conſuetudo enim legitime præſcripta derogare poteſt juri communi humano. *c. ult. de conſuetud. adeòque jus competens uni Eccleſiæ in aliam transferre. c. cum dilecti. rit. cod. abſolutè namque neceſſarium non eſt, decimas prædiales ſolvi Eccleſiæ parochiali, in qua ſita ſunt prædia, ſed ſufficit eas ſoli Deo, & in uſum quorumcunque Clericorum, qui ex conſuetudine, privilegio, aliòve juſto titulo jus decimandi acquiſiverunt. Pirh. loc. cit. citans Canif. de decim. c. 9. nu. 3. Nihilominus hæc non procedere in decimis, quæ limitibus adherent, hoc eſt prædiis, quæ limitibus proxima ſunt, tener apud Barb. loc. cit. Rebuff. q. 13. n. 48. quem ſequitur Monet. cit. c. 5. n. 97. Porro in hoc caſu, dum nimirum agitur inter duas parochiales Eccleſias, ſufficere conſuetudinem 100. annorum; cum ea non ſit contra, ſed præter jus, poſt Covar. docet Monet. n. 101. & Barb. loc. cit. nu. 71.**

citans Mareſchor. var. reſol. l. 2. c. 95. n. 19. & expreſſè Rota deciſ. 333. num. 18. apud eundem Barb. quòd conſuetudo in materiâ decimarum ad favorem Eccleſiæ Sacramentalis contra eccleſiam prædialem, ut inducatur, requiratur poſſeſſio decennialis, & n. 19. quòd Eccleſia prædialis, ſi quò ad decimas probaverit particularem conſuetudinem ad ſui favorem, tunc non ſufficiat conſuetudo decennialis contraria, ſed opus ſit formali præſcriptione; Eſt in alijs caſibus, dum nimirum ageretur inter eccleſiam parochialem, & alteram, cui jus reſiſtit, conſuetudo, quæ circa decimas obſervanda eſt, debeat eſſe 40. annorum (intellige ut Barb. cit. §. 2. n. 35. cum titulo aliàs immemoriali) Monet. loc. cit. n. 103. cum Covar. ubi etiam, quòd textus c. 1. de præſcrip. in 6. qui videtur contrarius, procedat in præſcriptione, non in conſuetudine. Et dum agitur ad effectum excludendi parochum à decima jure debita, conſuetudo non ſolvendi eam, aut non integrè, debeat probari cum requiſitis ad immemoriam, & legitimam præſcriptionem. Barb. n. 69. citans Rebuff. ubi ante n. 53. Gratian. diſcept. for. c. 599. n. 16. &c.

2. Respondeo ad ſecundum: jus decimarum à quibuſcunque Clericis, aut Conventu Religioſo, non ſolum contra alios Clericos vel Conventus, ſed etiam contra parochum proprium præſcribi poteſt, & ſic in vi præſcriptionis obvenire uni Eccleſiæ vel Clerico, quod priùs erat alterius. Laym. cit. c. 6. n. 7. Barb. de offic. paroch. c. 28. citans Abb. & Gl. in c. penult. de decimis. Covar. d. c. 17. n. 8. Guttier. diſpo. c. 21. n. 6. Monet. c. 5. n. 107. & plures textus juris, uti & Rota deciſiones, eſt dicat contrarium teneri à S. Antonino p. 2. tit. 4. c. 3. §. 3. quin & à S. Tho. 2. 2. q. 87. a. 3. ad 3. neque enim jus decimas exigendi à parochianis ſine parochiâ poſſideri ab Eccleſiaſtico non parochio vetitum eſt ullibi in jure. nam *c. pervenit. ibid. q. 1. & ſimilibus* textibus ſolum prohibetur Monachis jura parochialia uſurpare, non tamen negatur tempore habili ad præſcribendum poſſidentes mediante illo poſſe acquirere. Barb. loc. cit. ex Guttier. n. 60. ſed neque vetitum à tali eas præſcribi: quin & lex dum particulariter non prohibuit præſcribi hoc jus, voluit ut tale jus mediante præſcriptione in non parochum tranſiret. Barb. ibid. ergo cum à tali poſſit acquiri per privilegium, poterit etiam acquiri per præſcriptionem. Barb. ibid. fuſè. Nec obſtat jus percipiendi decimas neceſſariò annexum eſſe miniſterio adminiſtrandi Sacramenta; quam adhuc inconſevens non eſt, ut præſcribatur, manente congruâ parochi ſuſtentatione, in qua principaliter, immediatè, & inſeparabiliter jus percipiendi decimas fundatur, & contra quam congruam ſuſtentationem, utpote juris naturalis ac divini, præſcribi non poteſt: ſed neque, manente congruâ ſuſtentatione, ex ſe mediante præſcriptione tollitur aut minuitur Sacramentorum adminiſtratio; ut fieret ſi præſcriptio congruam parochi ſuſtentationem auferret. Barb. loc. cit.

3. Ad præſcriptionem, qua Conventus Religioſus aut Clericalis non habentes curam animarum (vel etiam in genere, ut indicare videtur Pirh. quoties Eccleſia, quæ non eſt parochialis propria) præſcribunt contra proprium parochum (idem eſt de monaſterijs, quibus pleno jure incorporata ſunt parochiæ; quia per iſtam incorporationem monaſterium habetur loco parochi. Engels n. 21. citans Tamb. & Rotam) ſufficiunt anni 40. cum titulo,

*ca. ad aures. de præscrip. Barb. loc. cit. n. 54. Pirh. num. 117. Laym. loc. cit. citans Covar. d. c. 17. n. 7. Canifi. cit. c. 9. Vafq. in mor. v. de benef. c. 1. nu. 36 &c. sine autem titulo requiritur & fufficit tempus immemorabile. AA. iidem. Ratio quod alterutrum requiratur necessario, sumitur ex generali regula: ad præscribendum contra Ecclesiam requiruntur 40. anni cum titulo, vel sine titulo tempus immemorabile; quando jus commune vel præsumptio est contra præscribentem. Abb. in c. si diligenti. de præscrip. n. 1. quemadmodum jus non tantum præsumitur ad Ecclesiam parochialem, ejusque ministros spectare, sed etiam severe prohibet eas ab aliis personis Ecclesiasticis percipi; cum sint instituta, ut solvantur à plebe in alimenta, & congruam sustentationem Clericorum eidem plebi ministrantium Sacramenta. Covar. loc. cit. Laym. & Pirh. ll. cit. ex c. cum contingit. & c. ad Apostolicam. de decim. ex c. ult. de parochiis. aliisque text. quos iidem citant. Ratio autem, quod fufficiat immemorialis præscriptio sine titulo (quod ipsum adhuc negant cum Sanch. plures alii apud Laym.) petitur ex alia generali regula: possessio immemorialis bona fide facit præsumptionem tituli, si est capacitas in possidente & præscribente. Laym. *ibid.**

4. Ad præscriptionem (idem est de consuetudine ut Pirh.) quæ parochia, in qua Sacramenta recipiuntur, præscribitur contra parochiam (ejusdem tamen diocesis, ut addit Laym.) in qua sita sunt prædia, probabiliter fufficiunt 10. anni inter præfentes, & 20. inter absentes cum titulo; quia jus tali præscriptioni aut consuetudini inducenda non resistit, nec præsumptionem injusta usurpationis inducit, sed potius favet. dum c. cum sint. & c. ad Apostolicam. ait, in hoc casu sequendam esse consuetudinem diu (10. anni autem sunt longum tempus) obtentam, adeoque dicta præscriptio sit tantum præter jus; nimirum quatenus hoc ipsum, nimirum ad quam istarum Ecclesiarum pertineant decimæ, non discernat: ita sentit Abb. in c. cum sint. hoc tit. in sine. Covar. loc. cit. n. 8. Guttier. cit. c. 21. nu. 58. apud Laym. loc. cit. Card. de Luca in summa. de decimis n. 17. remittens ad d. 1. & 5. de decimis. Pirh. &c. contra Gl. in cit. c. cum sint. & Suar. cit. c. 22.

5. Ad præscriptionem parochi contra parochiam, dum dubium est, ad cujus parochiæ limites pertineat prædium, fufficiunt anni 10. Suar. *ibid.* apud Laym. & Pirh. ll. cit. Ut Ecclesia aliqua præscribar decimas Episcopo de jure communi debitas, quas tamen Episcopus nunquam possedit, cum non agatur de jure quasi sito, fufficit præscriptio sola quadragenaria cum scientia & patientia Episcopi. Barb. n. 57. citans Felin. in c. si diligenti. de præscrip. n. 7. Abb. in c. ad decimas. n. 46.

6. Ad præscriptionem contra Ecclesiam, cui tantum ex privilegio vel præscriptione competunt decimæ, fufficit quadragenaria possessio cum bona fide. Barb. loc. cit. n. 56. Engels cit. n. 21.

7. Ad præscribendum contra privatum Clericum fufficiunt anni 10. inter præfentes, & 20. inter absentes cum titulo, & sine illo 30. Engels *ibid.* citans Rebuff. q. 13. n. 100.

8. Porro, qui præscripsit jus percipiendi decimas in certa terrâ seu fundo, censetur præscripsisse decimas ex omnibus fructibus, qui in fundo isto nascuntur. c. cum in tua. de decim. Pirh. n. 118. Barb. n. 60. jus enim decimandi per se refertur ad ipsam terram seu fundum, qui absolute sit obnoxius de-

cimis ei, qui jus illud decimandi in eo præscripsit; ad certos autem fructus, qui ibi nascuntur, non nisi per accidens, & occasionaliter refertur; unde si in fundo aliquo per annos 20. percepti sunt certi fructus v. g. triticum sub generali ratione juris decimandi; eadem ratio etiam in aliis fructibus v. g. hordeo, avena, dum illi postmodum seminati fuerint, procedere debet, adeoque quod ad illos etiam præscriptum esse censetur; dum autem una eademque ratio militat, una eademque res non debet diverso jure censeretur, ut nimirum fundus idem quod ad aliquos fructus sit obnoxius decimis, & quod ad alterius generis fructus non; nisi forte decimæ ex certis fructibus ab antiquo solutæ fuerint Ecclesiæ parochiali v. g. decimæ minores, olerum, lupulorum, lini &c. aliæ verò decimæ majores ex iisdem prædiis alteri Ecclesiæ alicui v. g. Conventuali; tunc enim hæc non poterit decimas minores aliorum fructuum sub universalis ratione præscribere, cum hæc Ecclesiæ parochialis solita sit percipere.

9. Dum quis præscripsit decimas personales parochianorum habitantium in aliquo loco, & aliquis de novo adveniens in illo loco domicilium fixerit, contra illum quoque eadem decimæ præscriptæ censentur; in quo casu non dicitur præscriptio in una persona extendi ad aliam, sed jam facta respectu generis comprehendi speciem, quæ offertur, quamvis adversus illam specificè præscriptum non fuerit. Barb. cit. c. 28. §. 3. nu. 62. citans Guttier. c. 21. n. 112.

10. Ac denique, dum parochus vel alius ex alienæ parochiæ prædiis jus percipiendi decimas legitimo tempore præscripsit, non ideo etiam censendus est acquisivisse jus percipiendi decimas ex novalibus, si ea nullos antea fructus tulerunt; cum in iis, quæ contra jus sunt, non extendenda, sed potius restringenda licentia & præscriptio (quam regulam tradit Abb. in c. olim. de præscrip. n. ult.) non extenditur ad casum ad casum; quia non plus præscribitur, quam possidetur juxta c. sine possessione. de reg. juris in c. Gl. in c. cum contingat. de decim. v. Novalium. Covar. loc. cit. n. 13. Guttier. 99. canon. l. 2. c. 21. n. 78. Barb. n. 59. Verum hæc intelligenda de penitus incultis, seu nullos antea reddentibus fructus, si redigantur ad culturam; nam si fundus, ex quo sylva cædua, fœni aut herba reditus percipiuntur, & ex his decimæ præscribenti solvebatur; redactus fuerit ad ferenda frumenta, decimæ pariter ex his præscriptæ censentur juxta dicta antè. Barb. *ibid.*

Quæstio 480. Quibus personis Ecclesiasticis jure communi debeantur decimæ?

1. Respondeo primò in genere: ex prima ecclesiæ ordinatione ante divisionem diocesium in parochias, & erectionem beneficiorum in titulos, totius diocesis decimæ debita erant cœteri Clericorum in genere ministrantium populo spiritualia, aut in hoc ministerio juvantium, & pro populo orantium; ita ut distributio earum pro qualitate & mensura laboris aut necessitatis cuique faciendæ spectaret ad Prælatum, teste Clem. Romano l. 2. constitut. c. 25. c. 1. & c. pervenit. de decimis. Castrop. de decimis. p. 10. n. 1. Lessl. l. 2. de justit. c. 39. nu. 17. Pirh. n. 78. post factam verò divisionem diocesium in parochias, erectionemque beneficiorum in titulos, singulis ea debetur decimarum portio, quæ

cujus-